

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 291/2020-44

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 2. decembra 2020 v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša a zo sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu (sudca spravodajca) prerokoval prijatú ústavnú sťažnosť maloletého [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], v zastúpení zákonným zástupcom matkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Chmurom, Zvonárska 8, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 1/2018 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo maloletého [REDAKOVANÉ] na prerokovanie vecí bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 1/2018 p o r u š e n é b o l i .

2. Okresnému súdu Kežmarok prikazuje, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 1/2018 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Maloletému [REDAKOVANÉ] priznáva finančné zadost'učinenie v sume 500 € (slovom päťsto eur), ktoré je mu Okresný súd Kežmarok povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Kežmarok je povinný uhradiť maloletému [REDAKOVANÉ] trovy konania v sume 375,24 € (slovom tristosedemdesiatpäť eur a dvadsaťštyri centov) na účet advokáta JUDr. Jozefa Chmuru, Zvonárska 8, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého konania a argumentácia

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. IV. ÚS 291/2020-20 zo 17. júna 2020 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť maloletého [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), v zastúpení zákonným zástupcom matkou [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Chmurom, Zvonárska 8, Košice, vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom troch konajúcich súdov uvedených v bode 2.1 tohto odôvodnenia, v konečnom postupom Okresného súdu Kežmarok (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 C 1/2018 (ďalej len „napadnuté konanie“).

2. Z ústavnej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že predmetom napadnutého konania okresného súdu sú práva a povinnosti vzťahujúce sa k nehnuteľnostiam podľa žalobného návrhu podaného pôvodným žalobcom, ktorým bol starý otec sťažovateľa [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]. Napadnuté konanie okresného súdu bolo pôvodne vedené na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 20 C 2/2008 a Okresnom súde Svidník pod sp. zn. 5 C 7/2017, pričom pôvodným žalobcom v konaní bol starý otec maloletého [REDACTED], ktorý darovacou zmluvou z 12. júla 2012 schválenou rozsudkom Okresného súdu Košice III č. k. 41 P 190/2012-35 z 3. októbra 2012 previedol na sťažovateľa nehnuteľnosti, pričom sa takto stal aktívne legitimovaným v napadnutom konaní okresného súdu.

2.1 Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti poukázal na to, že *„Predmetný spor je vedený od roku 2008 a doteraz nie je právoplatne skončený, ba čo viac potom ako vyslovili zaujatosť sudcovia Okresného súdu Poprad, potom ako tento rozhodol uznesením I SprV 463/2016 o vylúčení tam uvedených sudcov, musela byť vec prikázaná inému súdu nakoľko Okresný súd Poprad nemal kým uvedenú vec pojednávať. Následne bola vec prikázaná Okresnému súdu Svidník Uznesením Krajského súdu Prešov 7NcC/17/2016, ktorý však reálne vec nepojednával, nakoľko po podaných odvolaniach bola vec uznesením Krajského súdu Prešov 3NcC/9/2017 prikázaná Okresnému súdu Kežmarok, ktorý od roku 2017 doteraz vo veci nekonal žiadnym spôsobom.“*. Navyše zdôraznil, že *«Dnešný stav je taký, že od podania návrhu žalobcom uplynulo doteraz kalendárne 12 rokov a neexistuje vo veci právoplatné rozhodnutie, ba čo viac vo veci nie je vykonávané žiadne dokazovanie, vec dnes „stojí“ a nikto s ňou nič nerobí»*, pričom je *„... existenciou tohto sporu zaťažovaný časovo, finančne ako aj je obmedzený jeho výkon vlastníckeho práva nakoľko pre existenciu sporu nie je možné voľne TRHOVO nakladať s predmetnými nehnuteľnosťami.“*

2.2 Predmet konania bol ústavným súdom vymedzený tak, ako to je uvedené v záhlaví tohto uznesenia, a to vzhľadom na druhú časť alternatívne vyjadreného petitu (bod 3 tohto odôvodnenia) a vzhľadom na okolnosť uvedenú v bode 20.2 tohto odôvodnenia.

3. Sťažovateľ v petite podanej ústavnej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Poprad v konaní vedenom pod sp. zn. 20C/2/2008, porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 5C/7/2017, porušené bolo.

Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, postupom Okresného súdu Svidník v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/1/2018, porušené bolo.

Okresnému súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/1/2018 sa prikazuje konať vo veci bez zbytočných prietáhov.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 4.000,-EUR (slovom: štyri tisíc eur), ktoré je Okresný súd Kežmarok povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby, 2x paušálna náhrada plus DPH, ktoré je Okresný súd Kežmarok povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. Jozefa Chmuru do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.

Alebo eventuálnym petitom rozhodol

Základné právo sťažovateľa [REDAKOVANÉ] na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd, postupom Okresného súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/1/2018, porušené bolo

Okresnému súdu Kežmarok v konaní vedenom pod sp. zn. 2C/1/2018 sa prikazuje konať vo veci bez zbytočných prieťahov.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva primerané finančné zadosťučinenie vo výške 4.000,-EUR (slovom: štyri tisíc eur), ktoré je Okresný súd Kežmarok povinný zaplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.

Sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby, 2x paušálna náhrada plus DPH, ktoré je Okresný súd Kežmarok povinný zaplatiť na účet advokáta JUDr. Jozefa Chmuru do jedného mesiaca od právoplatnosti nálezu.“

II.

Vyjadrenie odporcu a replika sťažovateľa

4. Ústavný súd 3. júla 2020 vyzval predsedníčku okresného súdu na vyjadrenie k podanej ústavnej sťažnosti. V podaní okresného súdu sp. zn. Spr 17/20 zo 4. augusta 2020 predsedníčka okresného súdu po prehlade vo veci vykonaných úkonov v podstatnom zhrnula:

«Pod sp. zn. 2C 1/2018 je v súčasnosti na Okresnom súde Kežmarok vedené súdne konanie o žalobe žalobcu Združenie záujmových právnických osôb [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ], zast. advokátom [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], proti [REDAKOVANÉ], pozemkové spoločenstvo bez právnej subjektivity registrované na Obvodnom úrade [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] a spol. (396 fyzických osôb), o určenie vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam.

Žalobu žalobca podal na Okresný súd Poprad dna 07.01.2008. Žalobe bola na tomto súde pridelená sp. zn. 20C 2/2008.

Uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 23.01.2017 č.k 7NcC/17/2016-1186 bola vec z dôvodu vylúčenia všetkých sudcov Okresného súdu Poprad pre ich zaujatosť, pre ktorú nemohli vo veci konať (vzťah k jednej zo žalovaných, sudkyňi Okresného súdu

Poprad JUDr. Markéte Marečkovej) prikázaná Okresnému súdu Svidník. Spis bol Okresnému súdu Svidník na ďalšie konanie doručený dňa 27.03.2017. Žalobe bola na tomto súde pridelená sp. zn. 5C 7/2017.

Uznesením Krajského súdu v Prešove zo dňa 21.11.2017 č. k. 3NcC/9/2017-1208 vec bola na návrh žalobcu podľa § 39 Civilného sporového poriadku z dôvodu vhodnosti prikázaná Okresnému súdu Kežmarok. Podľa odôvodnenia uznesenia na žalovanej strane vystupuje veľký počet účastníkov, prevažne osôb pokročilejšieho veku, ktorí bývajú prevažne v okres Poprad. Vzdialenosť Okresného súdu Svidník od ich bydliska 137 km môže sťažiť výkon ich procesných práv v konaní. Spis bol Okresnému súdu Kežmarok doručený dňa 02.01.2018 a vec bola pod sp. zn. 2C 1/2018 pridelená sudkyňi Okresného súdu Kežmarok JUDr. Ivete Jenčovej.

Uznesením zo dňa 16.03.2018 č. k. 1SprV/6/2018-1219 som ako predsedníčka okresného súdu na základe oznámenia sudkyne JUDr. Ivety Jenčovej o skutočnostiach, pre ktoré je z veci vylúčená, podľa § 50 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku rozhodla o vylúčení sudkyne z prejednávania a rozhodovania sporu (vzťah k jednej zo žalovaných, sudkyňi Okresného súdu Poprad JUDr. Markéte Marečkovej).

Dňa 19.03.2018 bola vec náhodným výberom pomocou aplikácie v súlade s rozvrhom práce na rok 2018 pridelená sudkyňi JUDr. Erike Borovskej, ktorá bola a je predsedníčkou Okresného súdu Kežmarok. Uznesením zo dňa 16.04.2018 č. k. 2C 1/2018-1222 podpredseda Okresného súdu Kežmarok JUDr. Juraj Šteffel na základe oznámenia JUDr. Eriky Borovskej o skutočnostiach, pre ktoré je z veci vylúčená, podľa § 50 ods. 1 veta druhá Civilného sporového poriadku rozhodol o vylúčení sudkyne JUDr. Eriky Borovskej z prejednávania a rozhodovania sporu (vzťah k jednej zo žalovaných, sudkyňi Okresného súdu Poprad JUDr. Markéte Marečkovej).

Dňa 18.04.2018 vec bola náhodným výberom pomocou aplikácie v súlade s rozvrhom práce na rok 2018 pridelená sudcovi JUDr. Štefanovi Ťažkému, ktorý k 01.02.2019 ukončil výkon funkcie sudcu odchodom do predčasného starobného dôchodku.

Po jeho odchode bola prerozdelením náhodným výberom pomocou aplikácie v súlade s rozvrhom práce na rok 2019 vec pridelená sudcovi JUDr. Jurajovi Steffelovi. Uznesením zo dňa 10.07.2019 č. k. 1SprV/21/2019-1229 som ako predsedníčka Okresného súdu Kežmarok na základe oznámenia sudcu o skutočnostiach, pre ktoré je vo veci zaujatý,

podľa § 50 ods. 2 veta prvá Civilného sporového poriadku rozhodla o vylúčení sudcu z prejednávania a rozhodovania sporu z dôvodu zaujatosti (vzťah k jednej zo žalovaných, sudkyňi Okresného súdu Poprad JUDr. Markéte Marečkovej).

Vec bola dňa 17.07.2019 náhodným výberom pomocou aplikácie v súlade s rozvrhom práce na rok 2019 pridelená sudcovi Mgr. Tomášovi Sarakovi, ktorý v súčasnosti je zákonným sudcom vo veci.

K postupu Okresného súdu Poprad a Okresného súdu Svidník v konaní o žalobe v dobe od jej podania na súd dňa 07.01.2008 až do doručenia spisu Okresnému súdu Kežmarok dňa 02.01.2018 (tzn. 10 rokov od začatia konania) Okresnému súdu Kežmarok neprislúcha sa vyjadrovať.

Dávame len do pozornosti, že podľa obsahu spisu sťažovateľ [REDAKOVANÉ] nebol stranou sporu od jeho začatia v roku 2008. Do konania do procesného postavenia žalovaného v 393. rade bol pripustený až uznesením Okresného súdu Poprad zo dňa 16.04.2014 č. k. 20C 2/2008-865. tzn. až cca 6 rokov po začatí konania.

Konanie na Okresnom súde Kežmarok trvá od 02.01.2018 doposiaľ, tzn. viac ako 2 roky. Vec z dôvodu opakovaného vylúčenia sudcov z jej prejednávania a rozhodovania pre zaujatosť a personálnych zmien na súde (odchodu sudcu do starobného dôchodku) má v poradí už piateho zákonného sudcu.

Podľa vyjadrenia súčasného zákonného sudcu vo veci Mgr. Tomáša Saraku zo dňa 10.07.2020, ktoré v prílohe predkladáme: „... napriek dĺžke konania neboli doteraz vyriešené ani len základné sporné procesné otázky nevyhnutné na to, aby vec mohla byť meritórne posúdená a rozhodnutá... žaloba hala pôvodne podaná proti pozemkovému spoločenstvu bez právnej subjektivity...jednotlivým vlastníkom... u ktorých došlo k mnohým zmenám, čiastočným späťvzatiam žaloby... v priebehu sporu nadobudol účinnosť nový zákon o pozemkových spoločenstvách, došlo k vzniku pozemkového spoločenstva s právnou subjektivitou, pričom nebolo rozhodnuté o procesných návrhoch strán v súvislosti s účasníctvom. ... Strany majú protichodný výklad toho, s kým má súd konať (v nadväznosti na § 16 ods. 2 a § 31 ods. 8 zákona č. 97/2013 Z.z. o pozemkových spoločenstvách), pričom predošli sudcovia konajúci vo veci nevyriešili dané nastolené otázky. Posúdenie týchto otázok v štádiu a v čase, v akom vec bola pridelená mne si vyžiadalo istý čas

už len vzhľadom na skutočnosť, že aj samotná právna úprava v tejto veci prešla zmenami a je značne nedokonalá...“ ...

Stotožňujem sa s vyjadrením zákonného sudcu, že v danej veci ide o skutkovo a právne zložitú vec z dôvodov tak, ako ich v svojom vyjadrení uvádza. Preto naštudovanie celej veci v štádiu, v akom vec bola prikázaná a postúpená Okresnému súdu Kežmarok, za plynulého vybavovania všetkých ostatných vecí v oddeleniach sudcu, ktoré mu po odchode sudcu JUDr. Štefana Ťažkého do starobného dôchodku (01.02.2019) a následne odchode aj ďalšej dlhoročnej sudkyne JUDr. Ivety Jenčovej zo súdu (01.07.2019) boli prerozdelením jednorazovo pridelené, si vyžadoval časový priestor.»

4.1 Ústavný súd listom z 20. novembra 2020 zaslal právnenému zástupcovi sťažovateľa vyjadrenie predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 17/20 zo 4. augusta 2020 na vedomie s možnosťou zaujatia stanoviska. Právny zástupca sťažovateľa poskytol k veci vyjadrenie, v ktorom konštatoval, že *«... nemám výhrady k postupu sudcu ktorý má naposledy pridelenú vec, nakoľko je zrejmé akým spôsobom boli jednotliví sudcovia z veci vylučovaní pre zaujatosť. Takisto je zrejmé, že spis bol postúpený najprv na Okresný súd Svidník, následne na Okresný súd v Kežmarku, kde takisto spis „putoval“ po celom súde.*

K obsahu vyjadrenia sudcu, ktorý má spis pridelený uvádzam, že my sme nikdy nepodávali sťažnosti predsedovi súdu na prieťahy, nakoľko súd ktorý vec prejednával, konal, avšak tak, že sme sa rozhodli napádať celkovú dĺžku konania, v súlade s doterajšou rozhodovacou činnosťou Ústavného súdu.

Takisto uvádzam, že nespochybňujem faktickú zložitost' a procesnú zložitost' veci, avšak tá vychádza len z počtu účastníkov. Trváme na tom, že vec nie je právne zložitá.

Zotrávame na obsahu podanej sťažnosti s tým, že takisto sa domáhame finančného zadosťučinenia tak ako ho uvádzame. Takisto sa k vyjadreniu predsedníčky okresného súdu sp. zn. Spr 17/20 zo 4. augusta 2020 nevyjadril. Takisto sa domáhame priznania trov.».

5. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 58 ods. 3 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože s ohľadom na predmet konania dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci.

III.

Právomoc ústavného súdu a ústavnoprávne východiská v judikatúre ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva

6. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

7. Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

8. Podľa § 122 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť môže podať osoba, ktorá tvrdí, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené jej základné práva a slobody.

9. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejedaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

10. Z doterajšej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že medzi obsahom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a obsahom práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 132/03). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k označeným právam v zásade identické.

11. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, rovnako tak aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, podľa ktorej účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ako aj práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote v ich všeobecnom poňatí je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia príslušného štátneho orgánu (II. ÚS 26/95, I. ÚS 47/96, I. ÚS 55/97, I. ÚS 57/97, I. ÚS 10/98, I. ÚS 34/99, III. ÚS 20/00, II. ÚS 12/01, I. ÚS 89/02, I. ÚS 47/03, IV. ÚS 59/03, IV. ÚS 205/03). Ústavný súd v tejto súvislosti opakovane zdôraznil, že čl. 48 ods. 2 ústavy, obdobne tak aj čl. 6 ods. 1 dohovoru, v relevantnej časti ustanovuje imperatív, ktorý platí pre všetky súdne konania a ktorý vyjadruje predovšetkým záujem o to, aby sa čo najskôr odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia súdu, pretože jeho predlžovanie sa môže v konečnom dôsledku prejaviť ako odmietnutie výkonu spravodlivosti (PL. ÚS 25/01).

12. Ústavný súd teda akcentuje, že pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru vychádza zo svojej konštantnej judikatúry, v súlade s ktorou „odstránenie stavu právnej neistoty je podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov“ (I. ÚS 24/03, II. ÚS 66/03, IV. ÚS 15/03), pričom „tento účel možno zásadne dosiahnuť právoplatným rozhodnutím“ (III. ÚS 127/03). Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

13. Povinnosť súdu a sudcu konať vo veci bez prietáhov vyplývala do 30. júna 2016 z ustanovení Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý bol s účinnosťou od 1. júla 2016 zrušený a počnúc týmto dňom je úprava civilného sporového, civilného mimosporového a správneho súdneho konania predmetom Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), Civilného mimosporového poriadku a Správneho súdneho poriadku.

13.1 Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej do 30. júna 2016 vyplývala z § 6 OSP, ktorý súdu prikazoval, aby v súčinnosti so všetkými účastníkmi konania postupoval tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prerokovaná a rozhodnutá, ako aj z § 117 ods. 1 OSP, podľa ktorého bol sudca povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov, a z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, keď sa bude konať nové pojednávanie.

13.2 Povinnosť súdu a sudcu konať bez prietáhov podľa právnej úpravy účinnej od 1. júla 2016 je *expressis verbis* zakotvená ako základný princíp civilného sporového konania v čl. 17 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. Tento základný princíp konania je premietnutý do ďalších ustanovení Civilného sporového poriadku so zohľadnením osobitostí jednotlivých druhov konaní. Napríklad povinnosť súdu konať bez prietáhov vyplýva z § 157 ods. 1 CSP, podľa ktorého súd postupuje v konaní tak, aby sa mohlo rozhodnúť rýchlo a hospodárne, spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania, z § 153 CSP o sudcovskej koncentrácii konania, ďalej z § 168 – § 172 CSP o predbežnom prejednaní sporu a následkoch neprítomnosti strán aj z § 179 ods. 1 CSP, podľa ktorého pojednávanie vedie súd tak, aby sa mohlo rozhodnúť spravidla na jedinom pojednávaní s prihliadnutím na povahu konania a účel tohto zákona, alebo § 183 ods. 1 prvej vety CSP, podľa ktorej pojednávanie sa môže odročiť len z dôležitých dôvodov.

14. Ústavný súd nie je súčasťou súdnej sústavy a neprislúcha mu právo dozoru nad rozhodovacou činnosťou všeobecných súdov. Do rozhodovacej činnosti súdov je v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ústavy ústavný súd oprávnený zasiahnuť iba vtedy, ak boli ich konaním alebo nadväzujúcim rozhodnutím porušené ústavou zaručené základné práva a slobody sťažovateľa.

15. Prieťahy v konaní či nečinnosť orgánu verejnej moci sú ústavným súdom hodnotené ako iný zásah orgánu verejnej moci, ktorý môže byť jedno či viacrázový, protiprávny a zároveň aj protiústavný útok týchto orgánov proti základným ústavou zaručeným právam (slobodám), ktorý v čase rozhodovania ústavného súdu predstavuje významné ohrozenie právne existujúceho stavu, pričom taký útok sám osebe nie je výrazom (výsledkom) riadnej rozhodovacej právomoci týchto orgánov alebo ich riadneho postupu. Z uvedenej fakticity musí preto následne vyplývať, že dôsledkom popísaného zásahu orgánu verejnej moci (jeho pasivity) nemožno čeliť inak než ústavnou sťažnosťou a na ňu nadväzujúcim nálezom ústavného súdu.

16. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04). Teda záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná a či už nie je, možno formulovať vždy s ohľadom na faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom pri posudzovaní dôvodnosti tvrdenia o porušení základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (rovnako tak aj pri práve na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) je nutné ku každej veci pristupovať individuálne a zvažovať, či s ohľadom na okolnosti prípadu ide o prieťahy neodôvodnené, t. j. či sú pričítateľné súdu. Toto právo totiž nie je dotknuté, ak sú prieťahy spôsobené výlučne konaním účastníka, prípadne ak ide o vec, keď dĺžka konania zodpovedá jej zložitosti. V takých prípadoch trvanie konania istú dobu spravidla nie je nedôvodné a potreba zásahu ústavného súdu nie je daná. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa [Comingersoll S.A. (Veľká komora), Sürmeli proti Nemecku (Veľká komora), Záborský a Šmáriková proti Slovenskej republike, rovnako tak aj I. ÚS 19/00, I. ÚS 54/02, II. ÚS 32/02, IV. ÚS 187/07]. Naostatok aj ESLP vo svojich rozhodnutiach (rozsudok ESLP vo veci

H. proti Francúzsku z 24. 10. 1989, rozsudok EŠLP vo veci Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994 a rozsudok EŠLP vo veci Scordino proti Taliansku č. 1 z 29. 3. 2006) viackrát vyzdvihol dôležitosť správy súdnictva bez prieťahov, ktoré môžu ohroziť jeho účinnosť a dôveryhodnosť.

IV.

Posúdenie vecí ústavným súdom

17. Judikatúra ústavného súdu sa ustálila v tom, že otázka, či v konkrétnom prípade bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ako aj právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, sa skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti každého jednotlivého prípadu podľa týchto troch základných kritérií: zložitosť veci, správanie účastníka konania a postup súdu (I. ÚS 41/02, III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03, III. ÚS 247/03, IV. ÚS 272/04).

IV.1 Právna a faktická zložitosť veci

18. Pokiaľ ide o zložitosť prípadu, môžeme hovoriť o skutkovej alebo právnej zložitosti. Môže ísť napríklad o vec, v ktorej vystupuje viacero strán (rozsudok vo veci H. proti Spojenému kráľovstvu z 8. 7. 1987) alebo v ktorej je potrebné zabezpečiť rôzne dôkazy [rozsudok vo veci Humen proti Poľsku (Veľká komora) z 15. 10. 1999]. Zložitosť prípadu môže taktiež súvisieť s prítomnosťou medzinárodného prvku (rozsudok vo veci Neumeister proti Rakúsku z 27. 6. 1968).

18.1 Pokiaľ ide o zložitosť veci, ústavný súd konštatuje, že vec síce spadá do bežnej agendy všeobecných súdov, avšak vzhľadom na jej rozsiahlosť a právnu zložitosť ju možno považovať za skutkovo a právne zložitú.

18.2 Faktická zložitosť veci súvisí predovšetkým s veľkým počtom strán v konaní (resp. účastníkov konania podľa predošlej právnej úpravy), v dôsledku čoho dochádza neustále počas konania k potrebe riešenia zmien týkajúcich sa týchto účastníkov/strán (čo je napokon aj prípad sťažovateľa, o ktorého pripustení do konania bolo rozhodnuté

uznesením Okresného súdu Poprad č. k. 20 C 2/2008-865 zo 16. apríla 2014), ako aj väčšieho počtu právnych zástupcov, pre ktorých kolízie termínov v iných právnych veciach boli aj viaceré pojednávania Okresného súdu Poprad odročované. V období od 16. apríla 2014 do 13. júna 2016 bolo celkovo odročených z dôvodu žiadostí právnych zástupcov v konaní dvanásť nariadených pojednávaní, z čoho len na samotnú žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa štyri. Taktiež nezanedbateľnou skutočnosťou majúcou vplyv na faktickú náročnosť veci bolo riešenie neustálych námietok zaujatostí zákonných sudcov jednotlivých súdov, k čomu došlo z objektívneho dôvodu, keďže sa účastníčkou konania (stranou podľa súčasnej právnej úpravy) stala sudkyňa Okresného súdu Poprad, a to na základe výsledkov dedičského konania.

18.3 Právna zložitnosť veci súvisí so zmenou relevantnej právnej úpravy pozemkových spoločenstiev a problémov jej právnej aplikácie. V tejto súvislosti sa ústavný súd stotožňuje s vyjadrením zákonného sudcu v predmetnej veci, ktorý ku skutkovej a k právnej náročnosti sporu uviedol: *„Žaloby o určenie vlastníckeho práva vo všeobecnosti síce patria medzi bežnú agendu všeobecného súdnictva, avšak nie v takýchto špecifických okolnostiach. Tu nejde o vec, ktorá by patrila k bežnej, štandardnej agende všeobecného súdnictva (konanie s tak veľkým počtom účastníkov, problematika konania vo veciach týkajúcich sa členov pozemkových spoločenstiev, ktoré v priebehu konania zmenia právnu formu, otázky reštitúcií). Už len rozsah spisu vysoko presahuje bežný priemer a vyžadoval si dlhší čas na jeho štúdium. Žaloba bola podávaná v čase, kedy pozemkové spoločenstvá boli upravené v zákone č.181/1995 Z.z., v priebehu konania došlo k prijatiu úplne nového zákona, s novou koncepciou, následne k jeho opakovanej novelizácii, aj z dôvodu problémov súvisiacich s konaním za členov spoločenstva, čo má vplyv na procesnú zložitnosť.“*

IV.2 Správanie účastníka konania

19. Správanie účastníka konania je ďalším kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu práv podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Vychádzajúc z bodu 18.2, ústavný súd konštatuje, že z dôvodu žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa boli celkovo odročené štyri nariadené termíny pojednávania Okresného súdu Poprad v predmetnej veci. Postup

sťažovateľa v napadnutom konaní nehodnotí ako obštrukčný, avšak na druhej strane je potrebné skonštatovať, že aj táto skutočnosť prispela k celkovej dĺžke konania (pozri bod 18.2).

19.1 Vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru (v príslušnej časti) EŠLP konštatoval, že od sťažovateľa sa predovšetkým vyžaduje, aby preukázal riadnu starostlivosť pri vykonávaní procesných krokov, ktoré sa ho týkajú, a aby nepristupoval k využívaniu zdržovacej procesnej taktiky a využil možnosti priznané vnútroštátnym právnym poriadkom na skrátenie konania (rozsudok EŠLP vo veci *Unión Alimentaria Sanders S.A. proti Španielsku* zo 7. 7. 1989).

IV.3 Postup okresného súdu v napadnutom konaní

20. Ďalším hodnotiacim kritériom, podľa ktorého ústavný súd zisťoval, či došlo k porušeniu označených práv sťažovateľa v napadnutom konaní okresného bol postup samotného okresného súdu. Ústavný súd v prvom rade konštatuje, že sťažovateľ sa stal účastníkom konania (podľa súčasnej právnej úpravy civilného sporového konania stranou v konaní) až 16. apríla 2014, keď Okresný súd Poprad uznesením č. k. 20 C 2/2008-865 zo 16. apríla 2014 rozhodol o jeho pripustení do konania, a to na miesto [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ]), ktorý darovacou zmluvou z 3. júla 2012 previedol vlastnícke právo k nehnuteľnostiam podľa obsahu zmluvy na sťažovateľa ako svojho vnuka, pričom tento úkon schválil Okresný súd Košice II rozsudkom č. k. 41 P 190/2012-35 z 3. októbra 2012. V tom čase sa právna vec nachádzala na Okresnom súde Poprad.

20.1 V tejto súvislosti ústavný súd poukazuje na to, že v prípade procesného nástupníctva na základe singulárnej sukcesie ústavný súd skúma možné porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy iba v období, počas ktorého bol sťažovateľ účastníkom posudzovaného konania (I. ÚS 50/2014, IV. ÚS 122/2014). K takejto situácii došlo aj v prípade sťažovateľa, ktorý sa stal účastníkom konania (podľa súčasnej právnej úpravy stranou konania) až 16. apríla 2014. Táto skutočnosť vyplýva aj zo samotného podania právneho zástupcu sťažovateľa, ktorý svojim písomným podaním doručeným Okresnému súdu Poprad

2. júna 2014 oznamoval prevod práv a povinností z v tom čase účastníka konania [REDAKOVANÉ] na sťažovateľa. Iná situácia by nastala v prípade univerzálnej sukcesie, keď nedochádza v dôsledku zmeny účastníka konania k vzniku nového procesnoprávneho vzťahu, ale k procesnoprávnemu nástupníctvu do už existujúceho procesnoprávneho vzťahu. V takomto prípade by si sťažovateľ mohol uplatňovať svoje právo na konanie bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy aj pre štádium konania, ktoré tejto zmene predchádzalo [I. ÚS 52/01, I. ÚS 102/05, I. ÚS 197/05, I. ÚS 5/06, I. ÚS 177/06, IV. ÚS 251/08, II. ÚS 199/2011, IV. ÚS 135/2013, rozsudok ESĽP vo veci Scordino proti Taliansku (č. 1), bod 220].

20.2 Ústavný súd taktiež judikoval, že neoddeliteľnou súčasťou prechodu súdnictva vo veci je aj prenesenie zodpovednosti za prietahy v konaní (I. ÚS 249/2010, II. ÚS 251/2011, IV. ÚS 109/2020), v dôsledku čoho bude posudzovať napadnuté konanie nielen vo vzťahu k Okresnému súdu Kežmarok, ale aj vo vzťahu k postupu Okresného súdu Svidník a Okresného súdu Poprad.

21. V ďalšom ústavný súd poukazuje na úkony Okresného súdu Poprad, Okresného súdu Svidník a napokon samotného Okresného súdu Kežmarok v napadnutom konaní, a to od 16. apríla 2014, keď sa sťažovateľ stal účastníkom konania/stranou v konaní:

- 9. mája 2014 Okresný súd Poprad nariadil termín pojednávania vo veci na 10. jún 2014,

- 2. júna 2014 bolo Okresnému súdu Poprad doručené podanie od JUDr. Jozefa Chmuru, právneho zástupcu sťažovateľa, ktorý súdu oznámil prevod práv a povinností z účastníka konania [REDAKOVANÉ] na sťažovateľa,

- 6. júna 2014 bolo pojednávanie nariadené na 10. jún 2014 odročené na 27. jún 2014 z dôvodu žiadosti substitučného právneho zástupcu navrhovateľa pre kolíziu termínov pojednávanií,

- 23. júna 2014 bolo pojednávanie nariadené na 27. jún 2014 odročené na 8. september 2014 z dôvodu neprítomnosti zákonného sudcu,

- 1. júla 2014 bolo Okresnému súdu Poprad doručené podanie právneho zástupcu sťažovateľa o odročenie nariadeného termínu pojednávania nariadeného na 8. september 2014, o odročenie pojednávania požiadal aj právny zástupca navrhovateľa,

- 14. júla 2014 bolo pojednávanie nariadené na 8. september 2014 odročené na 26. september 2014,

- 26. septembra 2014 Okresný súd Poprad pojednával vo veci, dostavili sa právny zástupca navrhovateľa, právni zástupcovia odporcov, štatutárny zástupca odporcu. Súd po vypočutí právneho zástupcu odporcov a právneho zástupcu navrhovateľa pojednávanie odročil na 28. november 2014 s tým, že dožiada Okresný úrad Poprad, odbor katastrálny na predloženie požadovaných listinných podkladov a samotný Okresný súd Poprad o predloženie spisu registra záujmových združení,

- 26. novembra 2014 bolo pojednávanie nariadené na 28. november 2014 odročené na 30. január 2015 z dôvodu práceneschopnosti právneho zástupcu navrhovateľa,

- 17. decembra 2014 bolo pojednávanie nariadené na 30. január 2015 odročené na 6. február 2015,

- 2. januára 2015 bolo Okresnému súdu Poprad doručené podanie právneho zástupcu sťažovateľa o odročenie pojednávania nariadeného na 6. február 2015,

- 12. januára 2015 bolo pojednávanie nariadené na 6. február 2015 odročené na 13. február 2015 z dôvodu žiadosti právneho zástupcu sťažovateľa,

- 16. januára 2015 bolo pojednávanie nariadené na 13. február 2015 odročené na 13. marec 2015 z dôvodu žiadosti právneho zástupcu odporcov,

- 13. marca 2015 Okresný súd Poprad pojednával vo veci, dostavili sa právni zástupcovia navrhovateľa, odporcov v 313., 394., 239. a 378. rade a samotní odporcovia v 145., 67. a 294. rade, súd vypočul prítomných zástupcov a pojednávanie odročil na 15. máj 2015,

- 15. mája 2015 Okresný súd Poprad pojednával vo veci, dostavili sa právni zástupcovia účastníkov konania a predseda pozemkového spoločenstva, riešená bola otázka právneho zastúpenia vlastníkov pozemkov ako členov pozemkového spoločenstva výborom pozemkového spoločenstva *ex officio* v zmysle zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov, pojednávanie bolo odročené na 25. september 2015,

- 25. septembra 2015 súd vo veci nepojednával z dôvodu neúčasti účastníkov konania a ich zástupcov, pojednávanie bolo odročené na neurčito,

- 9. októbra 2015 bol nariadený termín pojednávania vo veci na 4. december 2015,

- 1. decembra 2015 bola Okresnému súdu Poprad doručená žiadosť právneho zástupcu sťažovateľa o odročenie pojednávania z dôvodu kolízie termínov,
- 4. decembra 2015 súd vo veci nepojednával z dôvodu neúčasti účastníkov konania a ich zástupcov, pojednávanie bolo odročené na 22. január 2016,
- 29. februára 2016 Okresný súd Poprad odročil pojednávanie nariadené na 22. január 2016 na 8. apríl 2016 z dôvodu žiadosti právneho zástupcu žalovaných,
- 8. apríla 2016 Okresný súd Poprad pojednával vo veci, dostavili sa právny zástupca navrhovateľa, právny zástupca odporcu, zástupca pozemkového spoločenstva a odporca v 102. rade, súd oboznamuje obsah písomnosti doručených súdu pred termínom pojednávania, súd pojednáva podľa § 101 ods. 2 OSP v neprítomnosti ďalších účastníkov konania a ich zástupcov, po vypočutí prítomných zástupcov a účastníkov konania pojednávanie odročené na 17. máj 2016,
- 9. mája 2016 bolo pojednávanie nariadené na 17. máj 2016 odročené na 24. jún 2016 z dôvodu kolízie termínov pojednávaní,
- 13. júna 2016 bolo pojednávanie nariadené na 24. jún 2016 odročené z dôvodu námietky zaujatosti sudcu, keďže sa účastníkom konania na strane žalovaných stala sudkyňa Okresného súdu Poprad,
- 9. decembra 2016 Okresný súd Poprad uznesením sp. zn. 20 C 2/2008 z 9. decembra 2016 rozhodol o vylúčení všetkých sudcov Okresného súdu Poprad z prejednávania veci,
- 22. decembra 2016 bol predmetný súdny spis predložený Krajskému súdu v Prešove na rozhodnutie o prikázaní sporu inému súdu v rámci kraja,
- 23. januára 2017 Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 7 NcC 17/2016-1186 z 23. januára 2017 rozhodol o prikázaní veci Okresnému súdu Svidník,
- 27. marca 2017 bola predmetná vec doručená Okresnému súdu Svidník,
- 6. septembra 2017 Okresný súd Svidník nariadil termín pojednávania vo veci na 27. október 2017,
- 4. októbra 2017 bol Okresnému súdu Svidník doručený návrh strany konania na prikázanie sporu inému súdu,
- 9. októbra 2017 Okresný súd Svidník vyzval stranu záujmové združenie Radosť na zaplatenie súdneho poplatku za návrh,

- 16. októbra 2017 bol Okresnému súdu Svidník doručený návrh právneho zástupcu žalovaných na prikázanie sporu inému súdu,

- 6. novembra 2017 boli Okresnému súdu Svidník doručené podania právneho zástupcu sťažovateľa o súhlase s prikázaním veci inému súdu z dôvodu vhodnosti,

- 13. novembra 2017 bol súdny spis predložený Krajskému súdu v Prešove,

- 21. novembra 2017 Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 3 NcC 9/2017-1208 z 21. novembra 2017 prikázal vec okresnému súdu (uznesenie Krajského súdu v Prešove č. k. 3 NcC 9/2017-1208 z 21. novembra 2017 nadobudlo právoplatnosť 20. decembra 2017),

- 29. novembra 2017 bol súdny spis vrátený Okresnému súdu Svidník,

- 2. januára 2018 bol súdny spis doručený Okresnému súdu Kežmarok,

- okresný súd uzneseniami č. k. 2 C 1/2018-1219 zo 16. marca 2018, č. k. 2 C 1/2018-1222 zo 16. apríla 2018 rozhodol o vylúčení sudcov okresného súdu z konania z dôvodu zaujatosti,

- 18. apríla 2018 bol súdny spis pridelený novému zákonnému sudcovi okresného súdu,

- 4. februára 2019 bol súdny spis pridelený novému zákonnému sudcovi okresného súdu, bola vznesená námietka zaujatosti,

- okresný súd uznesením č. k. 2 C 1/2018-1229 z 12. júla 2019 rozhodol o vylúčení zákonného sudcu okresného súdu z konania z dôvodu zaujatosti,

- 17. júla 2019 bol súdny spis pridelený novému zákonnému sudcovi okresného súdu,

- 14. júla 2020 okresný súd nariadil termín pojednávania na 7. október 2020.

22. K posudzovaniu otázky dĺžky konania a jej primeranosti (resp. neprimeranosti) ústavný súd opakovanie pripomína, že túto nemožno vyjadriť numericky, pričom záver o tom, či dĺžka konania je ešte primeraná alebo nie, možno formulovať vždy s ohľadom na celkovú dĺžku konania a na faktory, ktorými bolo konanie bezprostredne ovplyvnené, pričom je nutné ku každej veci pristupovať individuálne Na postupe Okresného súdu Poprad v napadnutom konaní sa podpísali dve relevantné skutočnosti. Prvou je odročenie celkovo dvanástich nariadených termínov pojednávania z dôvodu predovšetkým žiadostí právnych zástupcov strán (samotného právneho zástupcu sťažovateľa štyrikrát) a vylúčenie

všetkých sudcov tohto súdu z dôvodu zaujatosti proti ich kolegyni, ktorá sa stala účastníčkou konania/stranou v spore z titulu dedenia. V dôsledku vylúčenia všetkých sudcov Okresného súdu Poprad musela byť (delegácia z dôvodu nutnosti) predmetná vec prikázaná Okresnému súdu Svidník, odkiaľ bola na návrh účastníkov konania/strán (delegácia z dôvodu vhodnosti) prikázaná Okresnému súdu Kežmarok. Plynulému postupu okresného súdu v napadnutom konaní v čase od 2. januára 2018 do 16. apríla 2018 bránili opäť námietky zaujatosti (celkovo dve), o ktorých rozhodol okresný súd svojimi uzneseniami č. k. 2 C 1/2018-1219 zo 16. marca 2018, č. k. 2 C 1/2018-1222 zo 16. apríla 2018. Vec bola následne 18. apríla 2018 pridelená novému zákonnému sudcovi, ktorý bol nečinný do 31. decembra 2018 (až do odchodu do dôchodku), a 4. februára 2019 bola vec pridelená ďalšiemu sudcovi, ktorý podaním z 21. marca 2019 oznámil svoju zaujatosť, v dôsledku čoho okresný súd uznesením č. k. 2 C 1/2018-1229 z 12. júla 2019 rozhodol o jeho vylúčení. Následne bola vec 17. júla 2019 pridelená v súčasnosti konajúcemu zákonnému sudcovi, ktorý 14. júla 2020 nariadil termín pojednávania na 7. október 2020 a doručil stranám vyjadrenia, návrhy a stanoviská jednotlivých žalovaných a nimi predložené a zabezpečené listiny. Z uvedeného je zrejmé, že okresný súd bol v napadnutom konaní absolútne nečinný v čase od 18. apríla 2018 do 4. februára 2019 a následne v čase od 17. júla 2019 do 30. apríla 2020, keď bola ústavnému súdu doručená sťažovateľom podaná ústavná sťažnosť. Aktivita zákonného sudcu, ktorý 14. júla 2020 nariadil termín pojednávania vo veci na 7. október 2020 a stranám doručoval príslušné písomné podklady, je nepochybne reakciou na postup ústavného súdu vo veci podanej ústavnej sťažnosti. Celková doba nečinnosti tak predstavuje 18 mesiacov. Ústavný súd vníma napadnuté konanie ako právne a fakticky zložité, čo sa odrazilo na hodnotení postupu predovšetkým Okresného súdu Poprad, avšak pri hodnotení postupu Okresného súdu Kežmarok zaznamenal obdobia úplnej procesnej nečinnosti, čo je z hľadiska garancií vyplývajúcich z čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru neakceptovateľné.

22.1 V konfrontácii s námietkami odporcu o nadmernej zaťažnosti súdov ústavný súd konštatuje, že otázka množstva vecí, personálne a organizačné problémy súdu nie sú v zásade ústavne významné pre posúdenie toho, či došlo k zbytočným priet'ahom v konaní (I. ÚS 19/00, I. ÚS 39/00, I. ÚS 28/01, I. ÚS 50/01, I. ÚS 55/02, I. ÚS 108/02,

I. ÚS 38/03, III. ÚS 399/2011, IV. ÚS 44/2020, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 64/2020, IV. ÚS 313/2020). Nadmerné množstvo vecí, v ktorých štát musí zabezpečiť konanie, ako aj skutočnosť, že Slovenská republika nevie alebo nemôže v čase konania zabezpečiť primeraný počet sudcov alebo ďalších pracovníkov na súde, ktorý oprávnený subjekt požiadal o odstránenie svojej právnej neistoty, nemôžu byť dôvodom na zmarenie uplatnenia práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v konečnom dôsledku nezbavujú štát zodpovednosti za pomalé konanie spôsobujúce zbytočné prieťahy v súdnom konaní (I. ÚS 127/04, II. ÚS 311/06, rovnako tak aj rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. IV. ÚS 392/2005, IV. ÚS 358/1998).

22.2 Chronické, resp. dlhotrvajúce preťaženie súdov nemôže ospravedlniť neprimeranú dĺžku konania (rozsudok vo veci Probstmeier proti Nemecku z 1. 7. 1997, sťažnosť č. 20950/92, bod 64), pričom nerešpektovanie požiadavky na prejednanie záležitosti v primeranej lehote (resp. požiadavky na konanie bez zbytočných prieťahov) sa môže negatívnym spôsobom prejavovať na dôveryhodnosti justície ako takej (rozsudok vo veci Katte Klitsche de la Grange proti Taliansku z 27. 10. 1994, bod 61). Je teda úlohou zmluvných štátov nastaviť si svoj právny systém takým spôsobom, aby boli sudy schopné zaručiť každému právo na rozhodnutie v primeranej lehote (rozsudok Veľkej komory vo veci Sürmeli proti Nemecku z 8. 6. 2006, sťažnosť č. 75529/01, bod 129).

V.

Záver

V.1 K bodom 1 a 2 výroku nálezu

23. V zmysle § 133 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd ústavnej sťažnosti vyhovie, v náleze uvedie, ktoré základné práva a slobody boli porušené, ktoré ustanovenia ústavy, ústavného zákona alebo medzinárodnej zmluvy boli porušené a akým právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené základné práva a slobody. Ústavný súd zruší rozhodnutie alebo opatrenie, ktorým boli porušené základné práva a slobody sťažovateľa.

23.1 Ústavný súd na základe vykonaného posúdenia (bod IV odôvodnenia) dospel k záveru, že postupom okresného súdu v napadnutom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

V.2 K bodu 3 výroku nálezu

24. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

24.1 Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovriešenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (I. ÚS 15/02, III. ÚS 10/02, III. ÚS 17/02, I. ÚS 257/08, III. ÚS 45/2012, IV. ÚS 132/2012, I. ÚS 70/2012).

24.2 Sťažovateľ požiadal o priznanie finančného zadosťučinenia vo výške 4 000 € z dôvodu prietáhov okresného súdu v napadnutom konaní. Ústavný súd v napadnutom konaní okresného súdu identifikoval obdobie nečinnosti v trvaní od 18. apríla 2018 do 4. februára 2019 a následne v čase od 17. júla 2019 do 30. apríla 2020, teda v trvaní 18 mesiacov. Je teda potrebné konštatovať prietáhovosť v konaní vyplývajúcu z chronológie a záverov uvedených v bode 22 tohto odôvodnenia. Pri zohľadnení svojej judikatúry (IV. ÚS 535/2013, I. ÚS 582/2015, I. ÚS 54/2016, I. ÚS 760/2016, I. ÚS 611/2017, IV. ÚS 21/2018, I. ÚS 44/2018, IV. ÚS 95/2018, I. ÚS 341/2018, III. ÚS 187/2018, IV. ÚS 63/2020, IV. ÚS 64/2020, IV. ÚS 109/2020, IV. ÚS 287/2020, IV. ÚS 313/2020) priznal ústavný súd v popísanej situácii sťažovateľovi sumu 500 €, ktorú považoval vzhľadom na okolnosti prípadu za primeranú.

24.3 Pri posudzovaní výšky primeraného finančného zadosťučinenia tak ústavný súd vychádzal aj z judikatúry EŠLP, v zmysle ktorej by výška priznaného finančného zadosťučinenia na vnútroštátnej úrovni mala byť v rozumnom pomere k sume,

ktorú by v podobných prípadoch sťažovateľovi priznal EŠLP (rozsudky EŠLP vo veci Scordino a ďalší proti Taliansku z 27. 3. 2003, sťažnosť č. 36813/97 oddiel I, Horváthová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 74456/01, Palgutová proti Slovenskej republike zo 17. 5. 2005, sťažnosť č. 9818/02, Švalík proti Slovenskej republike z 15. 2. 2005, sťažnosť č. 51545/99).

V.3 K bodu 4 výroku nálezu

25. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

25.1 Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2020, a to za prevzatie a prípravu zastupovania a za písomné podanie ústavnej sťažnosti ústavnému súdu. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2020 1/6 z výpočtového základu zo sumy 1 062 €, čo činí za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 177 €, a režijný paušál je v sume 10,62 €, teda celková súhrnná suma predstavuje 375,24 €. Za vyjadrenie právneho zástupcu z 30. novembra 2020 náhradu trov konania nepriznal z dôvodu, že neprispelo k rozhodnutiu vo veci.

V.4 K bodu 5 výroku nálezu

26. Sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti požadoval zaplatenie finančného zadost'učinenia vo výške 4 000 € vo vzťahu k okresnému súdu. Vzhľadom na to, že ústavný súd priznal sťažovateľovi sumu finančného zadost'učinenia vo výške 500 €, návrhu v ostávajúcej časti nevyhovel.

27. S poukazom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, sa pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumie jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 2. decembra 2020

Miroslav Duriš
predseda senátu